

Автор: Токаева Назгуль Муратбековна

Пән: Қазақ әдебиеті

Сынып: 6-сынып

Бөлім: Мен балаң жарық күнде сәуле қуған...

Тақырып: О.Бөкей «Тортай мінер ақбоз ат» әңгімесіндегі автор және кейіпкер бейнесі

Оқу мақсаттары (оқу бағдарламасына сілтемеу):	6.2.1.1 шығарма композициясындағы белгілі бір эпизодтың алатын маңызына негіздеме жасау; 6.2.2.1 эпикалық, поэзиялық шығармалардағы автор бейнесін анықтау.
Сабақтың мақсаты:	- шығарма композициясындағы белгілі бір эпизодтың алатын маңызына негіздеме жасай алу; - эпикалық, поэзиялық шығармалардағы автор бейнесін анықтау; - кейіпкер бейнесін талдай алу.
Тілдік мақсаттар:	Тірек сөздер: құлағының мүкісі бар, қоламта, жемделген ат
Күтілетін нәтиже:	шығарма композициясындағы белгілі бір эпизодтың алатын маңызына негіздеме жасай алады; эпикалық, поэзиялық шығармалардағы автор бейнесін анықтай алады және кейіпкер бейнесін талдай алады.
Бағалау критерийлері:	<ul style="list-style-type: none"> • Кейіпкерлер түрін біледі; • Кейіпкерді тек тұрғысынан сипаттай алады.
Құндылықтарды дарыту:	<ul style="list-style-type: none"> • адамгершілік; • достық; • құрмет
АКТ-ны қолдану дағдылары:	интербелсенді тақта
Пәнаралық байланыс:	тарих
Бастапқы білім:	О.Бөкейдің «Тортай мінер ақ боз ат» шығармасының тақырыбы мен идеясын біледі

Сабақ барысы

Сабақ кезеңдері	Жоспарланған іс-әрекет	Ресурстар
Сабақтың басы (12 минут)	1. Үй тапсырмасын сұрау. 2. Қызығушылықты ояту кезеңі Мұғалім тақтаға «Қарым-қатынас қандай болу керек?» деген сұрақты жазып қояды. Оқушылар кезекпен-кезек шығып бір сөзбен ойын жазып кетеді. Мысалы: - Сыйластықта - Жақсы - Бір-бірін қорғау керек - Жақсылық жасау керек - Дос болу керек - Қайырымды болу керек Жазғандарын сынып оқушылары оқып болғаннан кейін мұғалім қойған сұраққа жұпта сөйлеседі. Сұрақтар: <ul style="list-style-type: none"> • Ораш пен Тортайдың қарым-қатынасы қандай болды? • Бір-бірін қадірлей алды ма? • Неліктен Ораш Тортайдан алыстап кетті?	интербелсенді тақта

Сабақкезеңдері	Жоспарланған іс-әрекет	Ресурстар																																
Сабақтың ортасы (21 минут)	<p>Мағынаны тану кезеңі <i>1-тапсырма Кестені толтыр. Берілген үзінділер қай кейіпкерге тән?</i></p> <table border="1" data-bbox="316 280 1133 1176"><thead><tr><th data-bbox="316 280 874 481">Үзінділер</th><th data-bbox="874 280 930 481">Тор тай</th><th data-bbox="930 280 986 481">Ора ш</th><th data-bbox="986 280 1133 481">Менің үзінділер арқылы шығарған қорытынды м</th></tr></thead><tbody><tr><td data-bbox="316 481 874 683">«Бұл дүниеде мен пір тұтар, сырласар жалғыз-ақ нәрсем бар, ол – кітап, әкем де, шешем де сол – кітап. Кейбірін екі-үш қайтара жалықпай оқып шықтым. Жалғыздығың, жетімдігің – бәрі-бәрі ұмтылып, басқа бір жұмақты өмірге сапар шеккендей боламын.</td><td data-bbox="874 481 930 683"></td><td data-bbox="930 481 986 683"></td><td data-bbox="986 481 1133 683"></td></tr><tr><td data-bbox="316 683 874 795">«Кетерімде ол маған ең сүйікті кітабын сыйлап тұрып айтты: «Мен үшін де оқы. Бәлкім, мен міне алмаған ақ боз атқа сен мінерсің».</td><td data-bbox="874 683 930 795"></td><td data-bbox="930 683 986 795"></td><td data-bbox="986 683 1133 795"></td></tr><tr><td data-bbox="316 795 874 1008">«Күз жақындап, фермадағы барлық бала жайлаудан ауылға оқуға аттанғанда, тау басында бұзау бағып, жападан-жалғыз Тортай ғана қалған. Әрине, мен оны қимадым, қиналдым. Өзіммен бірге ала кететін шаманың жоқтығына жыным келді».</td><td data-bbox="874 795 930 1008"></td><td data-bbox="930 795 986 1008"></td><td data-bbox="986 795 1133 1008"></td></tr><tr><td data-bbox="316 1008 874 1086">Шешемнің қолынан – бір, жолынан – екі алып, әр күн сайын Тортайға таситынмын.</td><td data-bbox="874 1008 930 1086"></td><td data-bbox="930 1008 986 1086"></td><td data-bbox="986 1008 1133 1086"></td></tr><tr><td data-bbox="316 1086 874 1176">«Әке-шешені іздеп жүрер, үйіңе қайт, қорықсаң – мен шығарып салайын»</td><td data-bbox="874 1086 930 1176"></td><td data-bbox="930 1086 986 1176"></td><td data-bbox="986 1086 1133 1176"></td></tr></tbody></table> <p>Дескриптор: - кестені толық толтырады; - үзінділерді ажырата алады; - кейіпкерлерді ажырата алады. 2- тапсырма Ораш бала кезінде бірге өскен досы Тортай келгенде амандасуға шықпай қалды. Осы әрекеті дұрыс па?</p> <table border="1" data-bbox="316 1422 1133 1624"><thead><tr><th data-bbox="316 1422 742 1467">ИЯ</th><th data-bbox="742 1422 1133 1467">ЖОҚ</th></tr></thead><tbody><tr><td data-bbox="316 1467 742 1500">1.</td><td data-bbox="742 1467 1133 1500">1.</td></tr><tr><td data-bbox="316 1500 742 1534">2.</td><td data-bbox="742 1500 1133 1534">2.</td></tr><tr><td data-bbox="316 1534 742 1568">3.</td><td data-bbox="742 1534 1133 1568">3.</td></tr></tbody></table> <p>Дескриптор: - пікірді жоққа шығара біледі; - ұстанған позициясы бойынша қорытынды жасайды; - оқушы ойын жүйелейді, пікірін дәлелді айта алады.</p> <p>3- тапсырма: Эссе жазу Әдеби эссе жазу үшін бірнеше тақырып ұсынылады: - «Тортайдың отбасының болмауы тағдырына қалай әсер етті?» - «Тортай арманының орындалмауына кім кінәлі: Тортай ма, тағдыр ма?» эссенің сөз</p> <p>саны - 100 Дескриптор: - тақырыпты толық ашып жазады; - тақырыптан ауытқымайды; - сөз санын сақтайды; - жазу стилін біледі.</p>	Үзінділер	Тор тай	Ора ш	Менің үзінділер арқылы шығарған қорытынды м	«Бұл дүниеде мен пір тұтар, сырласар жалғыз-ақ нәрсем бар, ол – кітап, әкем де, шешем де сол – кітап. Кейбірін екі-үш қайтара жалықпай оқып шықтым. Жалғыздығың, жетімдігің – бәрі-бәрі ұмтылып, басқа бір жұмақты өмірге сапар шеккендей боламын.				«Кетерімде ол маған ең сүйікті кітабын сыйлап тұрып айтты: «Мен үшін де оқы. Бәлкім, мен міне алмаған ақ боз атқа сен мінерсің».				«Күз жақындап, фермадағы барлық бала жайлаудан ауылға оқуға аттанғанда, тау басында бұзау бағып, жападан-жалғыз Тортай ғана қалған. Әрине, мен оны қимадым, қиналдым. Өзіммен бірге ала кететін шаманың жоқтығына жыным келді».				Шешемнің қолынан – бір, жолынан – екі алып, әр күн сайын Тортайға таситынмын.				«Әке-шешені іздеп жүрер, үйіңе қайт, қорықсаң – мен шығарып салайын»				ИЯ	ЖОҚ	1.	1.	2.	2.	3.	3.	слайд, презентация Кері байланыс/2 минут Кері байланыс/2 минут
Үзінділер	Тор тай	Ора ш	Менің үзінділер арқылы шығарған қорытынды м																															
«Бұл дүниеде мен пір тұтар, сырласар жалғыз-ақ нәрсем бар, ол – кітап, әкем де, шешем де сол – кітап. Кейбірін екі-үш қайтара жалықпай оқып шықтым. Жалғыздығың, жетімдігің – бәрі-бәрі ұмтылып, басқа бір жұмақты өмірге сапар шеккендей боламын.																																		
«Кетерімде ол маған ең сүйікті кітабын сыйлап тұрып айтты: «Мен үшін де оқы. Бәлкім, мен міне алмаған ақ боз атқа сен мінерсің».																																		
«Күз жақындап, фермадағы барлық бала жайлаудан ауылға оқуға аттанғанда, тау басында бұзау бағып, жападан-жалғыз Тортай ғана қалған. Әрине, мен оны қимадым, қиналдым. Өзіммен бірге ала кететін шаманың жоқтығына жыным келді».																																		
Шешемнің қолынан – бір, жолынан – екі алып, әр күн сайын Тортайға таситынмын.																																		
«Әке-шешені іздеп жүрер, үйіңе қайт, қорықсаң – мен шығарып салайын»																																		
ИЯ	ЖОҚ																																	
1.	1.																																	
2.	2.																																	
3.	3.																																	

Сабақкезеңдері	Жоспарланған іс-әрекет	Ресурстар
<p>Сабақтың соңы (2 минут)</p>	<p>Үй тапсырмасы: «Кейіпкерге хат жазу»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шығарма кейіпкерлерін бөліп беру; 2. Берілген кейіпкерлерге олардың іс-әрекеті туралы сұрақтарды топтастырып, хат жазу керек; 3. Егер ... болса, не болар еді? Неге? Неліктен? 4. Хат соңында кейіпкерге ұсыныс жазғызыңыз. <p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> - шығарма кейіпкерлерін таңдай алады; - берілген кейіпкерлерге олардың іс-әрекеті туралы сұрақтарды топтастырады және хат жаза алады; - ойын дәлелдей алады; - кейіпкерге ұсыныс жаза алады. 	
<p>Рефлексия (5 минут)</p>	<p>Сабақ рефлексиясы:</p> <p>Оқушыларға қозғалыс арқылы рефлексиялық сараптау түрлерін ұсынуға болады:</p> <ul style="list-style-type: none"> - жартылай отыру - өте аласа сараптау, жағымсыз қатынас; - отыру, яғни тізелерді аз бүгіп отыру - орта сараптау, немқұрайлы қатынас; - әдеттегі қалыпты тұрыс, қолдары тігістерде ұстау - қанағаттанарлық сараптау, байсалды қатынас; - қолдарын шынтақтарға қойып көтеру - жақсы сараптау, жағымды қатынас; - Қолдарын жоғары көтеріп , алақандарын соғу және аяқтарының ұшымен тұру - өте жоғары сараптау, қуанышты қатынас. 	